



Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Erectione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Paragraphvs II. De clericatu, SS. Ordinibus, professione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

quia dilig. & ibi. Abb. n. 7. Garc. de benef. p. 11. c. 10. num. 161. Sanch. Barb. & alii apud Pass. loc. cit. si vero est occultum, etiam Episcopus AA. iidem.

PARAGRAPHVS II.

De Clericatu, SS. Ordinibus, & Professione.

Quaestio 302. An ad obtinendum via electionis, vel alia quacunque beneficium quodcunque Ecclesiasticum requiratur Clericatus seu prima tonsura?

Respondeo affirmativè. c. cum adeo. de rescrip. ibi. Abb. n. 3. & Felin. num. 4. c. ex literis. de transact. Garc. p. 7. c. 1. n. 10. Selva. de benef. p. 1. q. 7. num. 8. Paris. de resign. l. 4. q. 2. n. 4. Rebuff. in praxi tit. de Clericis. n. 4. Corrad. in praxi benef. l. 1. c. 5. n. 100. Laicus enim est incapax possidendi jura spiritualia. c. si quis deinceps. 16. q. 7. Non sufficit itaque destinatum esse ad Clericatum iidem AA. & Pass. cit. c. 25. n. 335. contra Gl. in c. 2. de institut. sentientem Laicum esse capacem beneficii, si sit alicujus Ecclesiae conversus, qui incedat tonsuratus, & animi destinatione jam sit Clericus. Nec sufficit aliquem communiter reputatum pro Clerico, Garc. loc. cit. n. 12. citans Zech. Paris. loc. cit. Pass. n. 337.

Quaestio 303. An igitur collatio beneficii facta alicui, qui tempore collationis non erat actu Clericus, sit ipso jure nulla?

Respondeo affirmativè: Sixtus V. in Constit. sua. cum sacrosanctam 97. apud Pass. num. 338. Neque collatio tali facta per supervenientem Clericatum revalidatur. Corrad. loc. cit. nu. 101. citans Mandos. & Garc. cum habilitas superveniens, actu nullo ex defectu existente tempore actus, nihil operetur. Paul. de Castro. in l. si cum dotem. ff. soluto matrim. quem. dos petatur. Proceditque adeo responsio, ut si post receptam supplicationem & expeditionem literarum in continente, etiam antequam eas obtineat orator, fiat Clericus, collatio adhuc sit nulla. Corrad. loc. cit. n. 109. Paris. loc. cit. n. 17. Item ut, si Papa conferret beneficium laico tanquam Clerico, nominando illum in literis provisionis Clericum, talis provisio & nominatio jus nullum conferat. Corrad. loc. cit. n. 105. citans Boër. decis. 171. nu. 35. Item ut, si Papa conferat beneficium alicui destinato ad Clericatum nondum Clerico, collatio nulla sit, si in rescripto non fieret hujus tantum destinationis ad Clericatum mentio his vel similibus verbis: *mandamus provideri, vel conferimus tibi, cupienti adscribi militiae Clericali.* Sanch. l. 2. opus. dub. 9. n. 3. Abb. in cit. c. ex literis. Pass. n. 636. Observatque hic Corrad. loc. cit. n. 121. contra Mandos. hodie dum non admitti à Dataria Apostolica supplicationes laici, in quibus is asserit se scholarem esse, qui Clericali characterem insigniri cupiat, & n. 126. ait: hanc tamen esse praxin, ut si Papa provideri velit Oratori nondum Clerico, non admittat supplicationem sub nomine Oratoris laici, sed is nondum Cleri-

cus, nominetur tamen Clericus in supplicatione, quae postquam fuerit signata, retinetur in officio parvae datariae, usque eò, quod apponatur data, interim vero orator fit Clericus, & sic postmodum habebit datam post Clericatum. Quod si eodem die, quo apponitur data in supplicatione reperiretur orator Clericatus, nec discerni posset, an data vel Clericatus praecessisset, tunc, quia ubi ad essentiam actus aliquid debet esse prius altero, si utrumque reperitur factum eodem die, praesumitur in dubio praecessisse id, quod pro ipsius actus validitate procedere debebat. Paris. cit. q. 2. n. 35. Qualiter autem orator, qui in supplicatione se Clericum falsò dixit, adeoque beneficium etiam à Papa obtinuit nulliter, ex usu datariae de novo supplicationem formare debeat. Vide apud eundem Corrad. loc. cit. num. 134. His tamen non obstantibus, Capellania erecta in beneficium auctoritate Ordinarii conferri poterit infanti ante primam tonsuram; non ut eam possideat tunc titulo beneficii, seu ut beneficium, sed titulo seculari, usque dum fiat Clericus, & ex tunc eam teneat ut beneficium, si fundator sic disposuerit, exprimendo eam dari posse puero ante primam tonsuram titulo seculari: nam ubi simpliciter tantum disposuisset dari eam posse puero ante primam tonsuram, intelligeretur de Capellania ut beneficio, adeoque non valeret talis dispositio. Garc. 1. p. c. 2. n. 31.

Quaestio 304. Num igitur Papa etiam laico mansuro laico conferre possit beneficium Ecclesiasticum?

Respondeo affirmativè. Felin. in c. causam. de prescrip. num. 6. Abb. in c. quod DEI timorem. de statu Monach. Corrad. loc. cit. num. 135. Paris. loc. cit. num. 32. & Canonista communiter in c. Joannes. de Clericis conjugat. Et sic de facto Rex Galliae est Canonicus in Ecclesia S. Hilarii Pictavii. idemque privilegium habent familiae quaedam principales aliae, de quo vide Corrad. num. 138. & seq. Barb. de potest. Episc. alleg. 72. n. 75. quanquam dicat Garc. loc. cit. num. 29. quod dum ex privilegio principali conceditur laico beneficium, illud efficiatur quid saeculare in mera temporalitate percipiendi fructus consistens; sic quoque ex privilegio Apostolico femina incapax Clericatus, obtinere potest beneficium. Corrad. loc. cit. n. 141.

Quaestio 305. An etiam presentatio (quae tunc censetur fieri, quando literae presentationis traduntur Ordinario) alicujus tunc actu non Clerici sit ipso jure nulla, etsi in continente post fiat Clericus?

Respondeo affirmativè. Lambert. p. 1. l. 2. q. 7. a. 2. num. 15. Corrad. num. 110. Hojed. de incompar. benef. p. 1. c. ult. n. 71. Pass. n. 339. Non tamen requiritur Clericatus tempore nominationis, sive dum conficiuntur dictae literae. Lamb. loc. cit. q. 4. a. 16. Pass. loc. cit. citans plures alios; sed & dum praesentatur quis non absolvetur, sed praesentans dicit: *presento talem de proximo clericandum: vel presento talem, & peto illum ordinari prima tonsura;* sufficit, ut sit Clericus intra tempus concessum patrono ad praesentandum, quia ex eo modo praesentandi satis colligitur, quod talem virtualiter praesentetur in tempus, & pro tempore, in quo praesentatus fit Clericus. Pass. loc. cit. n. 340. Garc. p. 7. c. 1. num. 28. & 29. Quin imò, si intra tempus

ad presentandum concessum clericandus presentetur absolute, absque tamen eo, quod presentetur ut factus Clericus, deberet hoc ipsum (nimirum quod presentetur in tempus, quo fit Clericus, subintelligi & presumi, cum quisque presumatur agere valide & non inutiliter. Pass. loc. cit. citans Paris. l. 4. q. 2. n. 6.

Questio 306. Num quoque electio actu non Clerici sit ipso jure nulla?

Respondeo affirmativè: eò quod laicus, ut dictum, incapax sit omnis juris spiritualis, quale nascitur electo etiam per electionem, adeoque postulari possit, non eligi. Quin etiam non tenet electione, quod modo dictum, de presentatione, quia per electionem de presente datur electo jus, & electio nequit esse conditionata tali conditione, ut electus fiat Clericus. Sed neque in exemplum trahi possunt electiones quædam factæ ex speciali instinctu Spiritus sancti, puta S. Nicolai, S. Ambrosii, &c. Pass. num. 341. contra Felin. ad c. super his. de accus. num. 16. Barb. ad c. massana. de elect. num. 3. sentientes posse laicum sanctitate præcellentem eligi in Episcopum; eò quod non eligatur, ut præsit, nisi fiat Clericus, & laicus consentiens electioni non acquirat jus, priusquam conferat in Clericatum.

Questio 307. An dicta de nullitate collationis, presentationis, electionis locum quoque habeant in Clericis conjugatis (intellige in Ecclesia latina, seu non viventibus ritu Græcorum) vel etiam carentibus executione Clericatus, seu quibus Clericatus collatus nulliter quoad executionem, v. g. ordinatus ab alieno Episcopo sine dimissoris?

Respondeo ad primum affirmativè. c. sane. c. quod à te. de Clericis conjugat. Garc. p. 5. c. 8. num. 3. Sanch. de matrim. l. 7. d. 46. num. 14. Corrad. num. 131. citans plures alios; Clericus enim conjugatus reputatur in omnibus tanquam laicus, præterquam in privilegio canonis: si quis suadente. & in privilegio fori Ecclesiastici in criminalibus. c. unico de Cler. conjugat. in 6. Porro cum tali, nequidem in ordine ad simplex beneficium dispensare potest Episcopus. Selva. de benef. p. 1. q. 7. n. 17. Hojeda de incompat. benef. p. 1. c. 24. num. 77. Corrad. loc. cit. num. 117.

2. Respondeo ad secundum quoque affirmativè. Corrad. n. 147. & seq. Boërius decis. 171. n. 26. cum paria sint ad effectum obtinendi beneficii, non esse, & esse, & non habere administrationem, seu non habere characterem, & habere illum tali modo, ut careat executione, quia tunc est quasi non esset, Boërius loc. cit. Carol. de Grassis. de effect. Clericatus eff. 15. num. 28. ubi & vide plures etiam alios, in quibus Clericus efficitur beneficii incapax. Porro licet in casu istiusmodi malæ collationis Clericatus possit ea ab Episcopo proprio ratificari, & sic ita Clericatus tolli dicta inhabilitas. Paris. loc. cit. num. 66. necesse tamen est, ut ea ratificatio fiat prius, & sic malè Clericatus conferatur beneficium, alioqui ipsa collatio adhuc erit nulla. Franc. in c. si eo tempore. de rescrip. in 6. num. 8. Etsi interea idem beneficium conferatur alteri, ratificatio ista sero veniens non operatur, aut retrahitur in præjudicium tertii impetrantis. Paris. loc. cit. apud Corrad. num. 150.

Questio 308. Num dicta de inhabilitate non Clerici ad obtinenda beneficia Ecclesiastica locum quoque habeant quoad pensiones super fructibus beneficii?

Respondeo affirmativè. Lotter. de benef. l. 1. q. 40. n. 121. Corrad. loc. cit. num. 156. Ugol. de potest. Episc. c. 50. §. 1. n. 2. Tusc. l. B. concl. 56. contra Abb. & alios. ad cap. audientiam. de rescrip. Licet enim pensio in rigore non sit beneficium Ecclesiasticum. Selva loc. cit. q. 3. nu. 11. differatque ab eo in pluribus, de quo vide Paris. l. 2. q. 15. Licet etiam de jure communi laicus sit capax pensionis. Gigas de pensio. q. 21. & alii; hodie tamen ex diuturna Curia Romana praxi & stylo receptum, ut pensiones tales non nisi primâ tonsurâ insignitis constitui possint, AA. iidem pro responsione citati. Nec dataria Apostolica in praxi admittere consuevit pensionum reservationes, nisi pro Clericis beneficiorum capacibus, ac proinde dictus stylus & praxis servatur pro lege. Corrad. num. 163. citans plures alios. Ita etiam, ut si pensionarius tempore reservationis pensionis sit laicus, reservatio sit nulla. Corrad. n. 165. citans decisiones Rotæ, Ro. p. 3. l. 3. divers. item num. 70. Confirmantur hæc ex eo, quod Less. de just. l. 2. c. 35. n. 29. dicat, pensionem esse rem spiritualement tanquam beneficium quoddam, & hodie Rota teneat, quod pensio non sit res profana. Paris. loc. cit. q. 4. n. 54. eò quod hodie ex moru proprio Pii V. habeat annexum onus spirituale, nempe recitandi quotidie officium B. Virginis; de quo tamen vide dicenda in contrarium 3 p. ubi de resignatione sub reservatione pensionis. Item quod quoad privilegium fori pensionarius veniat appellatione beneficiati. Sperel. in decis. fori Eccl. decis. 65. num. 24. Porro idem de reservatione fructuum loco pensionis dicendum, nimirum hos non constitui nisi Clericis. de quo vide Corrad. n. 167. & seq. uti & de hac materia pensionum competentium non nisi Clericis.

Questio 309. An, & qualiter in impetratione beneficii exprimendus sit Clericatus?

Respondeo: tamen olim satis erat implicite narrare qualitatem Clericatus, & non narrata includebatur sub clausula: si idoneus sit: c. cum adeo. de rescrip. modò tamen positivè & explicitè ex stylo Curia est exprimenda. Lott. l. 3. q. 35. num. 1. & 2. citans Abb. Jo. Andr. Imol. & alios passim in cit. c. cum adeo. Neque aliter hodie signatur supplicatio, & signata per officiales relaxatur. Lott. ibid. n. 3. citans Paris. de resignat. l. 4. q. 1. n. 9. Et si literæ exhiberentur expressæ sine hac narrativa, utique velut contra stylum extortæ, suspectæ essent de falso. Lott. nu. 4. citans Rebuff. ad reg. constit. tom. 3. de consuet. a. 7. gl. 13. nu. 347. Porro observandum, nomen Clerici sumptum in genere generalissimo, prout suadet ratio nominis (utpote deductum à verbo κληρος, quod sortem significat) sumitur pro electo in sortem Domini, id est, pro addito servitio Ecclesiæ; non solum capit ordinatum sacramento Ordinis, aut prima tonsura, sed etiam qui citra ordinem aliquem est mancipatus Ecclesiæ, adeoque omnes omnino Ecclesiasticas personas juxta c. cum non ab homine, & Abb. ibi n. 2. Dec. n. 8. Alciat. n. 8. Lott. loc. cit. n. 12. Unde si laicus conversus aut Miles Hierosolymitanus, nequidem

quidem habens primam tonsuram, nuncupavit se Clericum pro obtinenda pensione Ecclesiastica, non poterit redargui de mendacio, quia hi omnes largo modo sunt Clerici ex mente juris) quatenus ab eo non habentur pro merè laicis. Lott. nu. 14. Sumptum verò hoc nomen in genere subalterno pro electo quidem in sortem Domini, sed ordinato, non egreditur proprias species, adeòque non capit simplices Monachos & conversos, & juxta proprietatem generis complectitur omnes proprias species qualitercunque ordinatorum sive initiatorum primà tonsurà, sive etiam minoribus sive majoribus, ad Episcopatum usque Lott. num. 15. & 16.

Quaestio 310. Num ad hoc, ut eligi quis possit in superiorem regularem, requiratur Clericatus?

Respondeo negativè, loquendo nimirum per se. Pass. c. 25. n. 344. ex natura enim rei, & per se simpliciter ad regimen religiosum, & regulare non est necessaria in superiore potestas jurisdictionis (quæ est potestas de publico, introducta dicendi jus, sententiandi, statuendique quod æquum est, ligandi, solvendi, puniendi in foro contentioso &c.) sed sufficit potestas dominativa spiritualis & paterna, quæ competit superioribus regularibus ex voto obedientiæ supra subditos suos, ut eos secundum regulam dirigant in vitam æternam. Pass. loc. cit. patetque idiplum, non tantum in Abbatissis, aliisque antistitibus Monialium, quæ licet sufficientem potestatem gubernativam velut maternam habeant, carent tamen jurisdictione spirituali propriè tali. D. Th. in 4. dist. 25. q. 2. a. 1. ad 1. Suar. to. 4. de relig. rr. 8. l. 2. c. 1. n. 3. Sed & in Abbatibus antiquorum Monachorum, Antonio, Hilario &c. qui non erant Clerici. sumitur ex Epist. D. Hieron. ad Eliod. & 4. ad Rusticum, quæ referuntur dist. 16. q. 1.

Quaestio 311. Num ad officia, beneficia, dignitates habentes annexi sacrum ordinem, eligi, aut aliter promoveri possint, non habentes actu tempore electionis vel promotionis dictum ordinem?

Respondeo affirmativè: per se nimirum loquendo, & ubi simpliciter solum annexus est Ordo, sive, ut ait Lott. l. 2. q. 47. n. 13. ubi annexus est Ordo per necessariam quandam consequentiam, & non qualificativè ad personam promovendam de ipso promotionis tempore veluti si simpliciter dispositum, ut beneficiù sit sacerdotale, qualia ferè sunt, quibus jure communi Ordo annectitur, quia ista annexio intelligitur habitu, non actu, & ita annexa est potiùs obligatio suscipiendi Ordinem, sufficitque proinde electum vel promotum ad ea, intra tempus sibi à jure statutum initiari Ordine requisito, sumitur ex c. cum in cunctis. de elect. & clem. 2. r. eod. Corrad. l. 2. c. 10. n. 84. cum communi, Ac ita de Canonicatibus, & dignitatibus statuit Trid. sess. 24. c. 12. Idem est dum ex statuto, consuetudine, vel privilegio requiritur presbyteratus simpliciter. Corrad. loc. cit. num. 85. Secùs tamen est, & non sufficit sola aptitudo v. g. ætas ad Ordinem necessaria, sed requiritur ipse Ordo habitus actu tempore promotionis, ubi à jure, vel ubi ex speciali statuto, consuetudine, vel etiam ordinatione fundatoris ad hoc vel illud be-

neficium requiritur Ordo actu tempore provisionis habitus: dum nimirum hoc exprimitur jurè, statuto vel fundatore dicente v. g. conferatur beneficium habenti talem Ordinem: vel: non conferatur, nisi habenti talem Ordinem, ut Lott. n. 7. cum qualitas juncta verbo debet intervenire tempore verbi, id est in ipso actus initio. Lott. n. 11. & 12. ex Cardin. ad c. perpendimus, de sent. excommunicat. n. 7. & Gonet. decis. 72. in principio. l. 1. vel adjectum est aliquid, unde id colligatur v. g. dum dicitur: praesentetur sacerdos, vel promovetur Capellanus, qui missas celebret; vel habetur in fundatione, quod non possint missæ celebrari, aut sacerdotalia officia exerceri per substitutum. Corrad. loc. cit. nu. 89. Gonz. ad reg. 8. Cancel. Gl. 5. n. 101.) Lott. n. 10. citans Gonz. ad reg. 8. Gl. 5. n. 105. Paris. conf. 50. n. 12. l. 4. Lamb. de jurep. l. 2. p. 1. q. 2. a. 22. n. 8. & 29. & plures alios.

Quaestio 312. Circa annexionem illam Ordinis ad beneficium, sive ea sit aptitudine, sive actu, quid attendatur, sive unde ea dignoscatur?

1. Respondeo primò: dum ea annexio dicitur esse ex consuetudine, attendendum est, num praeserit prohibitio cum tempore habili ad prohibendum, nisi enim ea praeserit, consuetudo talis induci nequit. Lott. cit. q. 47. n. 27. citans Surdum conf. 127. n. 21. Unde ex eo solum, quod beneficium supponatur semper collatum sacerdoti, dici non potest sacerdotale. Lott. num. 28. citans Geminian. in c. cum de beneficio. de prebend. in 6to. num. 2.

2. Respondeo secundò: dum ea annexio dicitur esse ex statuto aliove jure, aut privilegio, quod scripto constat, nihil aliud attenditur, quam ipsius tenor, & secundum illum judicatur, an & qualiter Ordo annexus. Lott. n. 29. ex Probo ad Monach. in c. is, cui. n. 44. qui tenor si dubius est, explicatur ab observantia. Lott. n. 30. citans Paris. l. 4. conf. 20. n. 19. Gonz. ubi ante n. 86. si verò est clarus, statur verbis, & non attenditur quid priùs fuerit servatum, est enim regula: ubi verba sunt clara, & sensus manifestus, cessat omnis interpretatio juxta l. continens. de verb. obligat. ac proinde frustra allegatur observantia, ut Rota decis. 136. nu. 10. & 12. p. 1. recent. Lott. n. 31. & seq.

3. Respondeo tertio: nihil attentius considerari oportere quam proprietatem vocis expressivæ qualitatis Ordinis secundum verisimilem disponentis mentem. Lott. n. 51. unde licet nulla videatur facienda differentia inter has voces: Sacerdos & presbyter, nisi quoad verbalem eorum derivationem, dum sacerdos à sacrificando dicitur, presbyter autem vox græca seniore significet, ex quo SS. Canones senium seu senioratum illum ad ipsam sacerdotalem dignitatem transtulerunt, vox hæc presbyter veram & propriam Ordinis sacerdotalis significationem suscepit, dictusque est presbyteratus Ordo ad distinctionem duorum Ordinum inferiorum diaconatus & subdiaconatus tam apud Canonum conditores, quam legum profanarum latores. Lott. à n. 52.) Nihilominus si dispositio facta fuit in loco ubi quilibet, etiam Ordinum inferiorum clerici, vocari solent presbyteri (cum interpretatio verborum potiùs facienda sit secundum sensum vulgarem, & communem usum loquendi, ut Felin. in proam. decretalium. à n. 5.)

vox dicta *presbyter* non debet sumi adeo tenaciter secundum proprietatem latini sermonis, quin admittat etiam interpretationem secundum sensum vulgarem ex aliqua circumstantia, v. g. si dispositio non sermone latino, sed vulgari concepta esset, & maxime, si ageretur de fundatione facta ab homine idiota: seu vulgarem, cum verba intelligantur secundum qualitatem proferentis personam, ut *Surd. conf. 140. n. 25. & 81. juxta l. plenum. ff. de usu & habitac.* Item si beneficium sit simplex, vel hæc vox alternata cum alia generaliori v. g. cum *to Capellanus*. Item si concurreret observantia, quia fuissent quandoque etiam admissi Clerici inferiorum Ordinum. *Lott. à num. 55. C. Luca. de benef. d. 61. n. 11.* Nisi tamen probetur communis ille sensus vulgi, non potest recedi à potentiori significatio hujus vocis, etiam si concurreret observantia in contrarium; quia hæc non attenditur, ut dictum, ubi verba non sunt dubia, maxime, si agitur de beneficio fundato per laicum, contra cujus leges nequidem Papa intelligitur velle providere. *Lott. n. 62.*

4. Respondeo quartò: attendendum, an termino significativo certi ordinis adjectus sit alter terminus æquivocus per copulam, vel potius per disjunctionem, seu alternativam, nam in primo casu terminus æquivocus explicatur per terminum univocum: in secundo verò terminus æquivocus servat regulam alternativam, ut sufficit nempe alterutrum verificari. *Lott. loc. cit. num. 71. v. g. si iustum fuit præsentari sacerdotem & altarisfam, cum nihil sit, quin nomen altarisfam conveniat etiam sacerdoti, tanquam principaliori altaris ministro, utraque vox reputabitur pro eodem, & erunt synonyma. si autem iustum fuit præsentari sacerdotem vel altarisfam, servabitur dicta regula alternativorum, ut in simili casu, dum iustum fuit præsentari presbyterum aut Capellanum, censuit Rota in *Lucana Capellania. 17. Decemb. 1593. Lott. n. 72. & 73.* Cum enim diaconus, & subdiaconus dicantur ministri in altari, ut *Hof. Butr. Abb. in c. 1. de Clerici vel Monachi. Lott. n. 74.* Quinimo propriè & in potentiore significatione subdiaconus dicatur minister altaris, non autem diaconus vel presbyter juxta *c. tribus. de consecrat. dist. 2. & Archd. & Bellam. ibi. Lott. n. 75.* & quemadmodum vox illa *altare*, non semper sumitur pro altari materiali ad sacrificandum instructo, sed aliquando pro ipsa Ecclesia, seu titulo beneficii, ut *c. si quis il. lmo 16. q. 1. Lamb. de jurep. l. 1. p. 2. q. 11. c. 9. n. 9. & Lott. l. 1. q. 30. n. 9.* ita ejus derivatum *altarisfam* in hac materia debet potius exponi pro simplici Rectore altaris, id est, beneficii, quam pro ministro domini in altari. *Lott. cit. q. 47. n. 77.* atque ita vox ista *altarisfam*, si per se sola fuerit posita, vel addita alteri termino per alternativam, seu sub disjunctione, non sumitur aliter, quam vox illa *Capellanus*, cujus significatio potest pertinere ad quemcunque Clericum beneficiatum, etiam primæ tonsuræ. *Lott. n. 78.* citans *Boich. in c. super in ordinata, de præbend. n. 6.* Idem tradit de *Luca de beneficiis. d. 61. n. 7. 8. & 9.* dum dicitur: *presenteretur presbyter vel Clericus*: ait tamen, quod saltem dicta alternativa posita inter presbyterum & Clericum inducat prælationem presbyteri, seu sacerdotis præ Clerico. vide plura de his dicta alibi, ubi de Capellaniis, quando nam hæc sint dicendæ sacerdotales.*

5. Respondeo quintò: dum per statutum seu

P. Leuron. Fori Benef. Tom. 1.

ius aliquod speciale aut fundatorem dispositum est, ut qui obtinet præbendam, teneatur fieri sacerdos, aliàs non faciat fructus suos; præbenda non dicitur sacerdotalis, nec actu nec aptitudine simpliciter, id est per annexionem Ordinis; adeo ut nec hoc casu requiratur vel ætas in promovendo, sed solum dicitur sacerdotalis secundum quid, id est causativè propter fructus, ut in simili dicitur de residentia causativa, quæ est adjecta propter fructus, & distinguitur à residentia præcisè, quæ separari nequit à beneficio. *Lott. l. 2. q. 47. n. 48.* Unde qui tali beneficio seu præbenda est provisorius, licet possit etiam præcisè cogi ad suscipiendum Ordinem pro utilitate, & necessitate Ecclesiæ, ut *Abb. in c. cum in cunctis, de elect. n. 10. & Rota (sub verbo tamen sorte) in Tridentina Canonisationis 21. April. 1608. Lott. nu. 49.* interim tamen non dicitur beneficium sacerdotale, cum à persona retento beneficio detur separatio Ordinis, ita ut in solis fructibus iacturam sentiat. *Lott. n. 50.* citans *Gemin. in c. ei cui. de præbend. in 6. n. 12. & Rotam in cit. Trident. Canonic.*

6. Respondeo sextò: cum Canonicatus sit & considerari possit tanquam diversum quid à præbenda. *Lott. cit. q. 47. n. 40.* juxta *Gl. in c. M. Ferrariens. V. receperint. de constit. &* quandoque etiam ab ea separatur, possitque esse Canonicus sine præbenda. *Abb. in cit. c. M. Ferrariens.* etsi econtra præbenda esse nequeat sine Canonicatu, cum perpetuò sit ad Canonicatum accessoria. *Lott. n. 46.* juxta *AA. passim. in cit. c. M. Ferrariens.* Possitque etiam Ordo esse annexus uni, & non alteri, ac proinde non valeat illatio, præbenda est sacerdotalis, diaconalis vel subdiaconalis, ergo etiam Canonicatus est sacerdotalis, diaconalis, vel subdiaconalis; vel etiam utriusque, nempe & præbendæ, & Canonicatus. *Lott. num. 40.* citans *Jo. And. Lap. Butr. Gemin. Franc. in cit. c. ei cui.* attendendum est, cuinam facta sit Ordinis annexio. Pro quo duo sunt casus distinguendi, primus quando præbenda & Canonicatus prorsus inseparabiles sunt propter perpetuam annexionem constitutivam unius individui, de quo vide *Lott. l. 1. q. 19. n. 22.* & in hoc casu cum non possit unum sine altero obtineri, non jure accessorii, sed jure connexionis, consequitur, quod si per statutum, aut aliud jus singulare Ordo sit annexus uni, censetur etiam annexus alteri. hinc si supponatur annexione esse factam præbendæ, & quis sibi provideri faciat de Canonicatu & præbenda, nec habuerit ordinem actu, vel aptitudine, prout requirit statutum, provisio fit nulla. Et econtra sequitur, si idem provisorius narret Canonicatum & præbendam esse presbyterales, diaconales &c. ed ipso hanc narrativam iustificet, quod doceat de hujusmodi annexione perpetua, quia tum narrativa de Canonicatu, cui in specie non est facta hæc annexio Ordinis, sustinetur, dum in specie præbendæ facta est ista annexio, quia hæc connexio censetur facta in ordine ad alterum, cui annexus est Ordo. *Lott. n. 44.* Alter casus dum præbenda & Canonicatus non sunt connexa connexionem perpetuam, & in hoc casu, si quis impetravit utrumque tanquam eodem ordine qualificatum, v. g. utpote sacerdotale, tenetur qualitatem hanc probare respectu utriusque. *Lott. n. 45.* Porro dum provisus quis de Canonicatu & præbenda non habet Ordinem, nec actu, nec habitu, sustineri potest provisio in Canonicatu, dum ei annexus non est Ordo, sed præbendæ tantum,

K

non

non tamen sustineri potest provisio respectu prabendæ, si ei annexus non est Ordo, sed Canonici tantum, eò quòd, ut dictum, esse quis possit Canonicus sine prabenda, non tamen prabendatus sine Canonatu, cum licet prabenda non sit annexa annexione perpetua, perpetuò tamen sit ad Canonatum accessoria. Lott. n. 46.

7. Respondeo denique: dum annectitur certus Ordo actu aut habitu presbyteratus, aut diaconatus, aut subdiaconatus dignitatibus & prabendis omnibus alicujus Collegii, absque eo quòd determinetur, quædam prabendæ debeant esse presbyterales, quæ diaconales, quæ subdiaconales (uti respicit Trident. sess. 24. n. 12. constituit, ut in omnibus Cathedralibus omnes Canonicatus & prabendæ habeant annexum Ordinem presbyterii, vel diaconatus vel subdiaconatus, Episcopis relicto, ut cum consensu Capituli determinent, quibus quisque Ordo imposterus annexus esse debeat) Episcopus autem cunctetur in tali distributione faciendâ, licet dici & determinari nequeat, quod uni magis quàm alteri prabendæ, hic potius quàm alius Ordo sit annexus; dicendum tamen unicuique in genere esse annexum sacrum Ordinem, adeòque qui provisos fuerit de aliqua ex his prabendis, debeat esse ad minimum subdiaconus actu, aut saltem habere atatem requisitam ad subdiaconatum, quamvis enim videri possit annexio presbyteratus vel diaconatus aliquo modo remota à singulis prabendis, annexio tamen subdiaconatus videtur omnino proxima singulis, etiam respectu istius distributionis, faciendæ per Episcopum, cum esse non possit, quin ei prabendæ ad minimum annectatur subdiaconatus. Lott. n. 83. citans Hojed. de benef. compar. p. 1. c. 24. n. 16. Azor p. 2. l. 6. c. 5. q. 5. Less. de iustit. c. 34. n. 109. Garc. p. 7. c. 4. n. 28. ubi refert, sic pluries declarasse S. Congregationem.

Questio 313. Quis dispensare possit, dum actu à fundatore requiritur sacerdotium?

Respondeo: in hoc casu, nequidem de consensu Patroni, & nequidem pro una vice dispensare potest Episcopus argumento Trident. sess. 25. c. 1. de reformat. Corrad. loc. cit. n. 145. Garc. p. 7. c. 1. referens plures hac de re declarationes S. Congregat. & decisiones Rotæ. Sed neque dum ipse Papa providet de tali beneficio, derogatur tali fundatoris voluntati, vi clausulæ: *non obstantibus*: adjici solitæ; sicut per eam derogatur tali qualitati requisitæ ex speciali statuto alicujus Ecclesiæ. Corrad. loc. cit. n. 96. contra Gonz. loc. cit. n. 106. ubi etiam ait in praxi Romanæ Curie, datariæ, & Cancellariæ non derogari tali fundationi per prædictam clausulam, nisi fundationis talis fiat expressa mentio, etiam dum conceditur gratia ex motu proprio. Et etiam si fundator expressè non addiderit in fundatione, non sufficere promovendum esse in ætate sufficiente ad suscipiendum sacerdotium. Sunt tamen hæc intelligenda de fundatore laico; nam per dictam clausulam: *non obstantibus*, vel motu proprio: derogari à Papa constitutioni tali factæ à fundatore Clerico negari nequit. Corrad. num. 103. citans Vivian. in praxi juris patron. l. 14. c. 3. n. 16. & 127. Quòd si verò dixisset fundator: *volo, ut obtinens Capellaniam dicat septimanarum tot missas* (vel etiam juxta Felin. in c. cum omnes, de constitut. n. 2. volo, ut Ecclesia conferatur uni, qui quotidie in ea celebret) non rectè argue-

retur inde, requisivisse illum in promovendo ad talem Capellaniam, vel Ecclesiam actu sacerdotium; potest enim isti oneri satisfieri tunc adhuc per alium; cum verbum illud *celebret* non respiciat actum celebrationis faciendæ præcisè per ipsum Capellanum; sed tantum denotet onus impositum isti Capella, ut obtinens illam, faciat in ea celebrari per se vel per alium; & factis censeatur provisum voluntati fundatoris, si promotus per alium divina celebrari faciat, nisi expressè caverit, ut per se ipsum id agat. Gonz. loc. cit. Gl. 5. n. 76. Lopus. alleg. 35. n. 2. Corrad. loc. cit. num. 112. & seq. Secus iterum esset, & requiritur actu sacerdotium si dixisset fundator laicus (contrarium tamen est si idè dixisset fundator Ecclesiasticus, & esset personatus, sufficeret enim tunc sacerdotium habitu) promoveatur ad Capellaniam sacerdos, qui celebret; vel eligatur persona idonea ad celebrandum. Corrad. ibid. n. 117. & seq. citans plures decisiones Rotæ. Vide de hoc fusè agentem. Garc. p. 7. c. 1.

Questio 314. An & quis Ordo sacerdotii habitus requiratur, & sufficiat, ut quis eligi vel promoveri possit in Episcopum?

Respondeo: subdiaconatus, sumitur ex c. à multis, de atate & qualir. presic. cum enim quod jam antiquitus ex decreto Urbani I. ad hoc requirebatur & sufficiebat, ut haberetur c. ultra. 60. nimirum constitutum esse in Ordinibus sacris (adeòque tunc, cum subdiaconatus erat necdum Ordo sacer, eligi non poterat in Episcopum, nisi ad minimum diaconus) modò, postquam jam subdiaconatus per annexum ei votum castitatis annumeratus est Ordinibus sacris, invariatum maneat, hic Ordo sufficit. Castrop. p. 2. rr. 13. d. 4. n. 2. Ugol. de potest. Ep. c. 1. §. 2. n. 1. Pass. c. 25. n. 352. Pirh. ad tit. de atate & qualir. presic. n. 36. contra Barb. ad cit. sess. 22. c. 2. n. 2. & de off. Ep. alleg. 1. n. 37. Lavor. & Campanil. apud Pass. putantes requiri sacerdotium, eò quòd Greg. XIV. in Constit. sua, onus Apostolica. dicat in plurali. sacris Ordinibus. Quòd ipsum enim constitutum esse in Ordinibus accipiendum non esse collectivè, ita ut omnibus ordinibus initiatus esse debeat, patet ex eo, quòd pari modo Urban. I. loquatur in plurali. Requiritur præterea à Trident. sess. 22. c. 2. ut eligendus in Episcopum, priusquam eligatur jam sex mensibus fuerit in Ordine sacro. Porro electionem non subdiaconi in Episcopum, Pass. n. 353. censet esse jure irritandam, non ipso jure irritam; eò quòd neque cit. c. à multis, neque decretum Trid. habeat adjunctum decretum irritans.

Questio 315. An & quo tempore suscipiendi sacerdotii obligatio annectatur Episcopati?

Respondeo: cum electus Episcopus teneatur consecrationem recipere intra tres menses. c. quoniam. d. 70. sub pena privationis fructuum perceptorum, quin & sub pena privationis Episcopatus ipso facto incurrenda, si per alios tres menses eam neglexerit. Trid. sess. 23. c. 2. non possit autem Episcopus consecrari, quin antecedentè sit sacerdos. Gl. in c. unic. de Clericis per saltum promov. Suar. de cens. p. 31. f. 1. n. 53. Azor p. 2. l. 2. c. 30. q. 9. & c. contra quosdam cit. à Barb. ad cit. l. Trident. tenebitur electus fieri sacerdos intra tres menses. Pass. n. 354. ducendo hujus trimestris initium à die confirmationis. Gl. in c. cum in cunctis, de elect. V. tempore

tempore. Pass. loc. cit. vel si negligens fuit in procuranda confirmatione, à tempore, quo post electionem per eum stetit, quo minus confirmaretur. A.A. iidem.

Quaestio 316. An & quis Ordo sacer requiratur in promovendo ad dignitates, & Praelaturas Ecclesiasticas alias Episcopatu inferiores tam seculares quam regulares, aut etiam beneficia, quibus cura animarum incumbit?

Respondeo: sacerdotium, non quidem actu habitum, sed vi electionis acceptatae suscipiendum infra tempus à jure statutum, sumitur ex c. 1. de atar. & qualit. praesciend. ubi statuitur, si tales presbyteri non sint, fiant. Abb. ibid. Suar. to. 4. de relig. tr. 8. l. 2. c. 3. n. 2. Sanch. opusc. l. 2. c. 2. dub. 22. n. 1. cum communi, sed neque de jure communi requiritur actu habitus subdiaconatus; nam capiti praeterea, de atar. & qualit. pres. ubi id requirebatur, derogatum est jure novo, nempe per c. si pro Clericis, de prob. in 6to. Verumque id est non tantum, ubi quis tale beneficium impetrat à Papa, vel etiam via praesentationis, sed etiam via electionis. Franc. in cit. c. si pro Clericis, n. 5. Pirh. ad tit. de atar. & qualit. n. 42. Quin & sufficit actu habita prima tonsura absque minoribus, modò sit talis aetas, ut promotus, etiam via electionis, ut intra annum fieri possit sacerdos. Garc. p. 7. c. 4. n. 44. Rebuff. in praxi tit. requisita ad benef. collat. nu. 33. Paris. de resign. l. 4. q. 9. n. 34. Pass. n. 377. contra Sanch. opusc. l. 7. c. 1. dub. 48. n. 4. Franc. Lambert. Pirh. loc. cit. Fagn. in c. licet. de elect. in 6to. n. 6. (quamvis is fateatur ad cit. c. praeterea. apud Pirh. loc. cit. in praxi parochiales Ecclesias conferri etiam Clericis prima tonsura) requirentes ad beneficium vel officium sacerdotale ad minimum actu minores Ordines, ed quòd quoad hoc non sit derogatum. c. praeterea, sed potius confirmatum, dum c. si pro Clericis, dicendo non requiri, ut promovendus sit constitutus in sacris, excludat solos Ordines sacros, & vel sic requiri saltem minores, tacite innuat Pirh. loc. cit. Neque juxta Suar, excipitur Abbas propter c. tuam, de atar. & qualit. ubi dicitur, in necessitate etiam tantum in minoribus constitutum posse assumi in Abbatem; nam ibi sermo est de Abbate, qui in minoribus constitutus simul erat irregularis, adeò, que decernit solum Pontifex, ordinatum minoribus, qui non potest sacris initiari ob irregularitatem, extra necessitatem in Abbatem assumi non posse. Suar. de relig. loc. cit. n. 22. Quamvis tamen communior hujus capituli sensus & interpretatio sit, quòd constitutus tantum in minoribus extra necessitatem (in necessitate autem, vel ob utilitatem Ecclesiae cum tali dispensare poterit Episcopus. Pirh. loc. cit. n. 40.) eligi nequeat in Abbatem, cum quo optimè stat, quod in Abbatem eligi adhuc possit subdiaconus tantum, neque requiratur, ut plures volunt, sacerdotium. Abb. in cit. c. tuam, n. 2. Pass. loc. cit.

Quaestio 317. Quenam sint dignitates, quibus de jure communi annexum est sacerdotium?

Respondeo: earum enumerari quatuor, c. 1. de atar. & qualit. presc. scilicet Abbatiam, praeposituram, decanatum, Archipresbyteratum, ita et-
P. Leuren. Fori Benef. Tom. I,

iam, ut si nolint, vel etiam justà causà impediatur suscipere sacerdotium, amittant has dignitates. Hoc tamen intelligendum de his dignitatibus, dum collegium vel conventus & curam animarum habent. Ad hujusmodi enim dignitates non curatas obtinendas dum juxta Tridentinum sess. 24. c. 12. sufficit annus aetatis vigesimus secundus completus, patet non requiri jure communi sacerdotium, cum quis viginti duorum annorum tantum intra annum nequeat ordinari sacerdos, prout requiritur in obtinentibus dignitates, quibus annexus est presbyteratus. Pirh. de atar. & qualit. n. 380. Fagn. in cit. c. 1. num. 6. refereas pro hoc decisionem S. Congreg.

Quaestio 318. An, & qualis Ordo sacer suscepiendus, vel suscipiendus requiratur in Canonicis Ecclesiarum Cathedralium, vel Collegiatarum?

Respondeo: jure communi, & praesciendendo à decreto Tridentino; quo voluit Canonicatus Cathedrales distingui in subdiaconales, diaconales & presbyterales, nullum nec actu, nec habitu requiri in iis Ordinem sacrum. Pirh. loc. cit. num. 44. cum communi. Neque enim ad substantiam Canonicatus requiritur, habere suffragium in Electionibus aliisque actibus capitularibus (ad quod nec ex confessione Capituli, nec ex Episcopi dispensatione admitti possunt absque actu habitu Subdiaconatu, ut dictum aliàs. Clem. 2. de atar. & qualit. pres.) retinentque absque jure ferendi suffragium in capitulo, stallum in choro, agerique possunt omnia, quae fiunt extra Capitulum; unde si collatio beneficii spectet ad turnarium potest is, et si in sacris non constitutus, illud conferre, nisi obster specialis consuetudo, vel statutum. potest item optare praebendam, cum isti similesque actus non sint collegiales, sed competant ratione canonica, non ex voce Capituli. Pirh. loc. cit. num. 45. vide Garc. p. 3. c. 4. nu. 32. sic etiam possunt Decani, qui non sunt Praelati principales convocare Capitulum, & in eo proponere, & resolutiones accipere (non tamen dare suffragium) absque eo quòd sint in sacris, Barb. de canon. c. 27. num. 12. Potest etiam Praelatus principalis Ecclesiae collegiatae, etiam si in sacris non constitutus, etiam negligens infra annum promoveri ad Ordinem illi dignitati annexum, praesidere & habere vocem in Capitulo, ed quòd tale caput Capituli diversum à membris nomine Capituli non veniat, praesertim in materia poenali & correctoria juris antiqui, qualis est dicta constit. cit. clement. ibid. gl. 5. in eisdem. Abb. nu. 14. Barb. n. 12. vide Pirh. loc. cit. num. 45.

Quaestio 319. Quantum sit tempus, intra quod electus, vel aliter promotus ad beneficium curatum, debeat suscipere sacerdotium, & quo die incipiat illud tempus?

Respondeo ad primum: tempus est annus, sic expressè de parochis c. licet. & cum ex eo. de elect. in 6to. Rebuff. tit. de non promotis infra annum, in principio. Azor. p. 2. l. 6. c. 8. q. 2. Barb. ad cit. c. licet. nu. 7. Pass. n. 360. De obtinentibus verò in Cathedrali, vel collegiata seculari vel regulari, dignitates, personatus, officia, praebendas, portiones, aliave beneficia habentia annexum sacerdotium, vel etiam alium Ordinem, Trident. sess.

sess. 22. c. 4. clem. ut in 2. de atar. & qualis. Navar. de atar. & qualis. l. 1. c. 1. c. 45. Pass. n. 375. de Abbatibus & Pralatis regularibus promotis forte ex non sacerdotibus. c. cum in cunctis. de elect. c. licet. eod. in 6. Navar. comment. 3. de regularibus. nu. 23. Pass. n. 410. tenetque hoc ipsum, seu tenebitur adhuc provisus intra annum promoveri ad sacerdotium, etiam si non omnium redditum, sed parvis solum nactus sit possessionem. Laym. ad c. commissam. de elect. n. 3. citans Gloss. in cap. si tibi concessio. de preb.

2. Respondeo ad secundum: incipit hic annus à die obtentæ pacificæ possessionis beneficii. c. commissam. de elect. in 6to. Sanch. l. 2. opusc. c. 2. dub. 22. n. 9. Rebuff. loc. cit. nu. 41. adeo cum nesciens te promotum accipere nequeat possessionem, annus ille ante habitam notitiam obtenti beneficii non currit. Pass. n. 368. Sanch. loc. cit. Selva. p. 3. q. 3. contra Rebuff. n. 54. uti etiam illi non currit tempus anni, cui statim post adeptam possessionem moveretur lis super parochia, secus est de eo, qui aliquamdiu, nempe uno alterove mense pacificè possedit. Laym. ib. juxta eandem gloss. Quod si vero negligens quis fuerit in acquirenda possessione, numeratur annus ab ea die, in qua per ipsum steterit, ne possessionem acciperet. cit. c. commissam. Ac denique si justè impeditus fuit à sumenda possessione (vel etiam juxta Pass. n. 369. à suscipiendo sacerdotio, de quo tamen paulò post) durante impedimento, non currat illi tempus, juxta reg. 41. de reg. juris in 6. Nav. c. 25. num. 116. Rebuff. loc. cit. n. 47. Sanch. loc. cit. num. 12. Porrò hic dicta intelligenda sunt de promotò ad Ecclesiam actu parochialem; is enim, qui nactus est Ecclesiam habitu tantum, & non actu habentem parochianos, eò quòd v. g. hi omnes captivi abducti sint, vel ob pestem aliò profecti, necesse non sit promoveri ad sacerdotium, eò quòd cesser jam in eo ratio dictæ legis, quæ erat cura pascendi gregem commissum; cum jam grex nullus sit. Ubi tamen parochiani redierint, tenebitur intra annum ab hoc eorum redditu promoveri. Azor. p. 2. l. 6. c. 8. q. 9.

Quæstio 320. An, & qualiter non intendentes, negligentes, vel etiam legitime impediti suscipere intra annum Ordines annexos beneficiis, iis excidant, aliterve puniantur, & peccent?

1. Respondeo ad primum: promoti ad parochias (quo nomine etiam veniunt Vicarii perpetui Ecclesiæ parochialis, & religiosi, quibus datur Ecclesiæ parochialis. Clem. uni. a. de off. Vicarii. Rebuff. loc. cit. num. 4. & 7. Sanch. loc. cit. num. 3. Pass. num. 363.) si neglexerint intra annum fieri sacerdotes, nullà etiam præviâ monitione, ipso jure privati sunt parochiis; sic expressè statuitur c. licet. de elect. in 6to. sed non nisi post annum integrè elapsum à die obtentæ pacificæ possessionis, juxta cit. c. commissam. Laym. ibid. num. 1. siquidem pœna legalis statuta, nisi intra certum tempus aliquid factum fuerit, non incurritur antequam hoc tempus integrè elapsum sit. Laym. ibid. num. 2. citans se ipsum in Theol. moral. l. 3. tr. 4. c. 16. num. 12. Ac proinde parochus non statim, ac ad illud tempus devenerit, ut jam intra annum nequeat fieri sacerdos, amittit parochiam, sed expectandus lapsus integri anni. Azor. p. 2. l. 6. c. 8. q. 10. procedit vero id ipsum, juxta Pass. num. 364. etiam si obtinens & possidens parochiam non percipiat fructus pri-

mi integri anni. Veruntamen non comprehendit hic Ecclesiæ collegiatis, etiam si aliàs simul sint parochiales, expressè habetur. c. statutum. de elec. in 6to. quia in talibus Ecclesiis supponuntur esse plures sacerdotes, per quos cura animarum exerceri possit ex concessione parochi non sacerdotis. Pass. loc. cit. Sanch. loc. cit. num. 5. ubi etiam addit Collegium latè esse sumendum, ut sub eo veniat etiam plebania habens sub se capellas, in qua sunt sacerdotes, qui curati vices suppleant. Multò minus comprehenduntur parochiales Ecclesiæ, dum hæ in Cathedrales eriguntur; neque etiam decanatus, præpositura, Archidiaconatus Ecclesiæ curata, cum sub nomine parochialis simpliciter, non veniat parochialis, quæ est dignitas. Rebuff. loc. cit. num. 29. Sanch. num. 7. Pass. num. 367. Neque etiam parochia unita principaliter beneficio simplici. Sanch. ibid. n. 8. Rebuff. n. 31. Quod tamen limitat Pass. nimirum, si habens beneficium simplex possit administrare curam animarum per Vicarium, secus, si id teneatur facere per se, eò quòd tunc potius beneficium simplex transeat in parochiam. Neque parochus non habens curam fori penitentialis, sed solum contentiosi. Pass. ibid. Neque denique parochus solum habitu; hoc est actu non habens parochianos. Gloss. in cit. c. licet. Selva apud Sanch. num. 7. Rebuff. n. 24. Addens, talem teneri promoveri intra annum à die, quo incipit habere parochianos. Verum de privatione beneficii ob neglectam hanc promotionem intra annum vide plura 3. part. ubi de vacatione extra delicto.

2. Respondeo secundò: si promoveri ad sacerdotium non intendens parochialem receperit Ecclesiam, ut fructus per annum percipiat (vel etiam ob finem alium quemcumque Garc. p. 3. c. 4. num. 38. Pass. n. 404.) ipsam postmodum dimisurus, tenebitur ad restitutionem fructuum eorundem (etiam in foro conscientiæ, & ante sententiam judicis. Sanch. l. 7. de matrim. d. 45. num. 3. Castrop. p. 2. tr. 13. d. 4. p. 7. n. 6. ex Leil. & Vafq. apud Pass. num. 403.) nisi voluntate mutata intra annum promotus fuerit (quod ubi factum, non tenebitur ad restituendos fructus, quos ante illam mutationem percepit. Garc. loc. cit. n. 51. Castrop. loc. cit. n. 7. Sanch. loc. cit. num. 7. Pass. n. 400.) ita expressè. c. commissam. de elect. in 6. vide Castrop. loc. cit. n. 3. Eum etiam, qui parochialem contulit sciens, providendum non habere animum intra annum suscipiendi sacerdotium, præter offensam Dei contrahe- re obligationem erga Ecclesiam, ut eam servec inde, scilicet in defectum talis parochi fraudulentis, ut si is non restituat fructus, quatenus Ecclesiæ læsa est, talis obligatio redundet in promoventem, quippe participem commissæ fraudis; tenet Laym. paulo ante cit. juxta cit. c. commissam. de elect. & Gl. ibid. v. indemnem. Castrop. loc. cit. num. 3. comprehendit quoque hac constitutione, & peccare mortaliter, tenerique ad restituendos fructus recipientem beneficium, qui cum dubio vel conditionatè solum intendit intra annum suscipere ordinem annexum, tenet Pass. n. 397. citans Soto. Gurtier, & Azor. p. 2. l. 6. c. 9. q. 3. idem tenet Castrop. loc. cit. n. 5. nempe peccaturum mortaliter, & obligatum restituere fructus, qui cum animo dubio de suscipiendo sacerdotio recipit tale beneficium, eò quòd qui habet animum dubium, revera caret voluntate suscipiendi sacerdotium, cum tamen recipientis tale beneficium obligatus sit, habere voluntatem ea implendi, quæ tali beneficio annexa sunt; negat

negat verò de habente animum conditionatum, nimirum suscipiendi sacerdotium, nisi tibi aliquid feliciter obveniat, quia voluntas conditionata est vera voluntas, & illa posita, potes suscipere sacerdotium (qualiter stante animo dubio illud suscipere non potes) si beneficium non dimittas. citat pro hoc Ludov. Lopez. p. 1. *instructorii*. c. 255. Vegam tom. 1. sum. c. 36. casu. 23. Sanch. de *matrim.* l. 7. d. 45. n. 10. &c. Non comprehendi verò illum, adeòque non teneri ad fructus restituendos, qui bona fide, animoque suscipiendi intra annum sacerdotii recipit parochialem, dum mutata postmodum voluntate, non recipit sacerdotium, tenent Navar. in *man.* c. 25. n. 118. Sanch. de *matrim.* d. 45. num. 11. Castrop. loc. cit. n. 9. Pass. nu. 402. cum communiore, eò quòd talis fraudulenter non susceperit parochiam, de quo solum loquitur c. *commissa*; Item eum non comprehendi, seu non teneri ad restituendos fructus (saltem ante sententiam, ut Castrop. n. 13, citans Less. Sanch. Gutt. Azor. &c.) recipientem aliud beneficium non parochiale, seu non curatum, sine animo recipiendi annexum illi sacerdotium aliumve Ordinem sacrum (etsi juxta Sanch. loc. cit. num. 14. Less. l. 2. c. 34. num. 132. Castrop. loc. cit. n. 14. Garc. p. 3. c. 36. Pass. n. 405. & alios peccet mortaliter, quia fraudulenter contra mentem Ecclesie, & legis obligantis beneficiatum ad recipiendum ordinem intra annum recipit illud) tenet *ibidem* Pass. contra Garc. eò quòd lex loquatur de solis parochis; ceteri autem habeant alias pœnas sibi statutas, de quibus paulò post idem tenent Sanch. Less. Navar. Castrop. loc. cit.

3. Illum porò qui habet animum suscipiendi sacerdotium infra annum, si nimirum, ut addit Castrop. retineat interea beneficium tale parochiale, satisfaciendi officio suo, & residendi prout oportet, & hæc præstat, etsi aliàs habeat animum resignandi beneficium cum venia Superioris vel permutandi, non subjacere pœnis dictæ constitutionis, nec peccare saltem mortaliter tenent Castrop. loc. cit. p. 7. n. 11. Sanch. de *matr.* l. 7. d. 45. n. 12. Less. loc. cit. num. 136. contra Abbatem in c. *relatum*, de *Cler. non resident.* n. 7. & Host. *ibidem* n. 2. Neque enim recipiens beneficium, etiam parochiale, obligatus est illud semper retinere, sed potest illud permutare, vel aliter resignare; ergo habens hanc voluntatem, cum beneficium suscipit, nihil juri contrarium facit, tamen si unico die illud retinere proponat. Castrop. cit. n. 11. ex Nav. l. 3. tit. de *prabend.* cons. 24. nu. 2. Sanch. l. 7. de *matr.* d. 45. nu. 12. Vatiq. *opusc. de benef.* c. 3. §. 3. dubio, quos citat Castrop. De cetero recipiens beneficium simplex, nullum ordinem annexum habens, animo fruendi ejus fructibus aliquo tempore, & postmodum relinquendi, transendo ad statum conjugalem, non peccabit mortaliter. Castrop. cit. p. 7. n. 15. contra Sotum l. 10. de *justit.* q. 5. a. 6. Tolelet. in *sum.* l. 3. c. 18. n. 4. Navar. *Miscellan. de orat.* 44. nu. 2. imò nequidem peccaturum venialiter tanquam probabilius censet Castrop. n. 16. citans Garc. p. 3. c. 4. nu. 43. contra Sanch. de *matr.* l. 7. d. 45. nu. 19. Less. l. 2. de *just.* c. 34. dub. 16. nu. 132. agnoscetes in hoc culpam venialem, quia aliquo modo decipitur Ecclesia. Rationem hanc dat Castrop. quòd nullius præcepti in hoc fiat violatio, cum nullum præceptum, nec naturale, nec positivum obliget beneficiatum ex susceptione beneficii ad perseverandum in statu clericali, imò potius à jure liber transitus ad nuptias conceditur benefi-

P. Leuren. *Feri Benef. Pars 1.*

ciatis, modò beneficia relinquunt. c. *Joannes*, c. *diversis* *sallac.* de *Clerico conjugat.* Neque in hoc decipitur Ecclesia, neque justè est invita, cum talis non intendat aliquid contra id, quod ab Ecclesia est dispositum, siquidem datur beneficium ad sustentandum beneficiatum in statu clericali eo tempore, quo beneficium habuerit, non tamen cum obligatione, ut beneficium semper retineat. Veruntamen recipere pro se ipso principaliter beneficium, cum animo resignandi illud alteri, prohibetur sub excommunicatione lata sententiæ, aliisque gravissimis pœnis à Paulo IV. *constit.* 12. edita anno 1557 quæ incipit: *Inter cetera*, hanc tamen Constitutionem non habere locum, nisi in Romana Curia tenent Castrop. to. 6. d. 3. p. 30. n. 8. Card. Lugo. in *respons. mor.* l. 5. dub. 4. n. 2. Garc. p. 11. c. 3. n. 291. Dian. p. 8. tr. 7. *resol.* 14. *negant id* Pass. num. 385. Mart. à Prado, eò quòd licet in proœmio hujus constitutionis fiat mentio fraudum in impetratione beneficiorum apud Datariam, adeòque occasio hujus Bullæ habuerit ortum in Curia Romana, nihil tamen in ea sit, quod restringat illam taliter, finalisque ratio illius sit, tollere omnes fraudes, quæ hac in parte ubique terrarum intervenire possunt, vide Pass. à num. 383. fusè agentem de sensu hujus Constitutionis, & quinam illà comprehendantur. De cetero dum currit adhuc annus, poterit talis permutare cum alio parochiale beneficium, & tunc is, cum quo permutat, habebit annum alium ad hoc, ut fiat sacerdos. Rebuff. num. 37. Sanch. num. 31. apud Pass. num. 371. & si talis negligens se promoveri moriatur die ultimo anni, vacabit beneficium ob mortem illius, quia necdum fuit eo privatus. Sanch. *ibid.* Rebuff. num. 44. ex Paris.

4. Respondeo tertio: Abbates Præpositi, Decani, Archipresbyteri (intellige Curati) si intra annum sacerdotes, Archidiaconi, si diaconi non fiant, amittunt dignitates. c. *ut Abbates*, de *etat.* & *qualit. præf.* c. *cum in cunctis*, de *elect.* Trid. *sess.* 24. c. 12. non quidem ipso jure in privati, sed solum privandi, si admoniti id non fecerint; dicitur enim c. *cum in cunctis*: *priventur*. Privandi autem adhuc sunt suis dignitatibus, etiam si ex justa causa impediti fuerint, fieri intra annum sacerdotes. cit. c. *Abbates*. intelligendus autem est hic textus de justo impedimento, contracto tamen ex culpa promotori superveniente, v. g. si suspensionem incurrit, vel irregularitatem ex delicto, ut ad Ordines promoveri non possit: ita ut si ideo recipere non poterit Ordinem requisitum, adhuc privandus sit dignitate vel beneficio, nisi forte alias valde utilis esset Ecclesie, cui præest. Host. in c. *ut Abbates*, in *sine*, apud Pirh. de *etat.* & *qualit.* num. 39. Alia verò jura, puta c. 1. de *Clericis agratis*, cit. c. *commissa* &c. expressè excipientia impedimentum justum de impedimento contracto sine culpa, (v. g. si promotus, vel Episcopus ordinaturus illum fiat infirmus, si absque culpa sua incidat in irregularitatem. Sanch. num. 12. Rebuff. num. 48. si Episcopus cum eo, qui habens annos 24. & solum Minores recipit beneficium tale curatum, nollet dispensare super interstitiis inter subdiaconatum, diaconatum, & presbyterium, Pass. num. 370. citans Nav. & Sanch. ita ut tunc ob sacerdotium non susceptum nequaquam privari debeat dignitate. Gloss. in c. *Abbates*, v. *amittunt*. & in cit. *Clem.* v. *impedimento* cum communi. Vel forte melius conciliantur hæc jura hoc modo, ut c. *Abbates*, intelligatur de impedimento perpetuo, vel diu duraturo; alia

K 3

alia

alia jura de impedimento temporali, seu non diu duraturo Ordinis suscipiendi, modò tamen iustum sit, etiam si prævium, vel etiam ex culpa contractum, v. g. si in rixa promotus sit vulneratus, ut anno currente ordinari nequeat. Laym. ad c. Abbat. Arg. c. unici, ne sede vacante. in 6to. Observandum autem hic in genere, quoad pœnam illam privationis beneficii, quod qui semel ob non susceptum intra annum sacerdotium privatus fuit beneficio, non possit, etiam cum dispensatione Episcopi, iterum obtinere illud beneficium. cit. c. commissi. & Clem. ne in agro. de statu monach. apud Pass. num. 374.

5. Respondeo quartò: ceteri, etiam habentes in Cathedrali, vel collegiata seculari, vel regulari dignitates (etiam curatas. Pass. n. 406) personatus, officia, præbendas, portiones, quibus annexus Ordo, si ad eum intra annum non promoveantur, præterquam, quod moniti possent privari etiam beneficio. Abb. in c. quaris. de atat. & qualit. num. 6. Garc. p. 3. c. 4. num. 16. privantur (non quidem ipso jure, sed per Episcopum, qui etiam ad hanc pœnam infligendam procedere nequit sine solemnitate à Trid. requisita. Barb. ad c. 4. sess. 22. Trident. num. 23.) dimidia parte distributionum, (intellige propriè talium, hoc est, quæ quotidiana dicuntur, danturque illis, qui certis horis interfunt, non verò extraordinariarum, quæ dantur pro funeribus & anniversariis defunctorum. Moneta de distribut. p. 1. q. 3. Barb. loc. cit.) usque dum requisitum Ordinem receperint. cit. clem. ut in. Trident. loc. cit. etiam si horis interfunt. Gloss. in cit. clem. v. interfunt. Sanch. l. 7. opusc. c. 1. dub. 48. num. 7. Navar. de temp. ordin. conf. 45. imò licet altera dimidia pars non sufficiat sustentationi; hoc ipsum enim imputare debent negligentia sua. Gloss. loc. cit. v. pars. ibid. Imol. Pass. num. 377. contra Sanch. & Barb. Privantur item voce in capitulo. cit. clem. Trid. loc. cit. activâ tantum. secundum Garc. apud Pass. activâ & passivâ simul, juxta Pass. num. 380. & Less. l. 2. c. 2. n. 150. Porò pœnalis hac constitutio. cit. clementina, cum non meminerit, nisi beneficiatorum in Cathedrali & Collegiata, non extendit se ad beneficiatos aliarum Ecclesiarum. Gloss. in cit. clement. v. præbendas. Garc. in addit. ad 5. p. c. 4. n. 5. secus dicendum de Tridentino, et si loquente in iisdem terminis. cit. clement. tenent Barb. ad cit. l. Trident. num. 15. Riccius resol. 286. num. 1. ob contrariam declarationem S. Congregationis, quam refert Garc. loc. cit. cui sententia subscribit Pass. num. 379. modò authenticè constat de ista declaratione.

Questio 321. Qualiter objectus circa defectum Ordinis formari, vel etiam excludi possit?

Respondeo: ubi prætenditur totalis defectus Ordinis, verus modus justificandi objectum est, exhibere literas sive instrumenta ordinationis facta post tempus provisionis, quia cum Ordo non sit iterabilis, probatâ initiatione certo tempore excluditur quodcumque aliud tempus. Lott. l. 2. q. 47. n. 85. citans decisionem Rota 158. num. 4. p. 1. recent. ubi verò non prætenditur totalis defectus, sed Ordinem non fuisse exequibilem propter irregularitatem, eum suscipientis, objectus non constituitur aliter, quam justificando Ordinem dolosè & in contemptum susceptum. Lott. num. 87.

Unde etiam constitutio Pii II. contra malè promotos ad Ordines varias pœnas decernens locum non habet, nisi probato dolo & contemptu. Lott. n. 88. citans Navar. in man. 27. n. 155. & Rotam in aquensi irregularitatis 14. Maji 1607. Neque etiam objiciens pro justificatione objectus replicare potest, sufficere probare se incapacitatem; quia etiam collatio facta incapaci bonâ fide tenet merito jure, ut Innoc. in c. cum nostris. nu. 3. de concess. præb. Lott. num. 91. Debet præterea objectus hic concludi, ut defectus Ordinis percipiat tempus ipsum provisionis, non autem vacationis. Lott. num. 92. hinc quia simplex nominatio non tribuit nominatio jus aliquod, nil refert, quòd tempore vacationis & nominationis nominatus esset laicus, modò tempore præsentationis sit Clericus. Lott. n. 93. & 94. item in gratiis præventivis ad vacatura, si ante vacationem superveniat habitus, quæ non erat tempore concessæ gratiæ, supervenientia ista utique proderit, cum res fuerit deducta ad eum casum, à quo potuit incipere, antequam actus consummaretur. Lott. n. 95. Porò procedunt hæc simpliciter etiam, ubi contra impetransem non militat regulæ de annuali & trienniali. Neque enim etiam his cessantibus, attenditur hic objectus, si beneficiarius diu fuisse in possessione, hinc autem præsumitur sufficiens dispensatio. Lott. num. 97. citans Sarneni. ad reg. de trien. q. 10. num. 1. Ancheran. conf. 117. n. 3. licet enim tempus diuturnum nempe 10. annorum non sufficiat pro obtinendo in petitorio, sufficit tamen ad elidendum objectum, odio scilicet impetrantis, qui per impetrationem nequidem creditur habere titulum, sed simplicem actionem, seu facultatem implorandi officium iudicis. Lott. num. 98. & seq.

Questio 322. Quis dispensare possit in promovendis, vel promotis ad beneficia annexum Ordinem sacrum, aptitudine ratione curæ animarum, aut alias ex ordinatione Ecclesiæ, quo minus teneantur cum intra annum recipere?

Respondeo: cum Canonicis aliàs non habentibus curam, studiorum gratiâ dispensare potest Episcopus, & capitulum. Argumento c. cum ex eo, de elect. in 6to, ibid. Laym. n. 2. & c. relatum. c. tua. de Clericis non resid. ibid. Abb. num. 6. multò que magis id locum habet in aliis beneficiis simplicibus, nisi fortè aliud mens fundatoris requisivisset, & quidem absque eo, quòd necessè sit constituere tam diu Vicarium, nisi fortè beneficium ex propria institutione requirat personale servitium. Laym. loc. cit. num. 3. Idem ex eadem causâ potest Episcopus ad septennium cum curatis. cit. c. cum ex eo. juxta Laym. loc. cit. isti tamen facultati derogatum videtur per Trident. ut vult. Pass. num. 361. ex eo, quòd statuerit Trident. conferri parochias non nisi per concursum, qui supponit concurrentes jam sufficiente scientiâ instructos, vel etiam vicarius seligitur unus habens sufficientem scientiam, cui sententia inhæsi infra, ubi de residentia curatorum dici fortè possit, quòd quoad hoc ubique receptum non sit Tridentin. & obstat contraria consuetudo, vel etiam quòd concernat solas parochias, non alia beneficia curata, vel etiam, quòd licet quis sufficiente scientiâ instructus sit, possit acquirere majorem in majus Ecclesiæ emolumentum.

lumentum. Verum hoc forte oppugnat rationem adjunctam, non autem evertit decretum ipsum.

Quaestio 323. An ut quis eligatur, vel promoveatur in Pralatum, vel Superiorem regularium, necesse sit esse professum, & quidem expressè, & in eadem religione, ac ita, ut aliàs electio, vel promotio sit ipso jure nulla?

Respondeo ad omnia affirmativè. Abb. in c. cum Monasterium. de elect. n. 2. ibid. Bald. & Innoc. Barb. ad c. nullus. de elect. in 6to n. 2. & ad Trid. sess. 25. c. 21. de regular. num. 1. Suar. de relig. tom. 3. l. 6. c. 21. num. 15. Tamb. tom. 1. d. 5. q. 11. Pass. c. 25. num. 345. citans plures alios. Primum habetur c. cum causam. & c. cum ad nostram. de elect. secundum c. nullus. de elect. in 6to. putant tamen Labor. de elect. c. 16. num. 128. Abb. & Jo. And. cit. à Pass. num. 346. sufficere professionem tacitam, ut quis per postulationem, vel etiam collationem, aliàve provisionem distinctam ab electione obtineat pralaturam regularem; eò quòd cit. c. nullus. utpote pœnale extendi non debeat ultra hoc, quod sonat. Tertium habetur in clem. 1. de elect. Quartum uti & priora tria ex Trident. sess. 25. c. 21. de regul. Quod verò his canonibus constitutum de viris, idem in monialibus locum habet. c. indemnitate. de elect. in 6. Adeòque firmiter hæc tenenda sunt, ut dum in conventu vel religione non esset professus, vel professa, qua eligi possit, adhuc à nullo inferiore Papà, eo inconsulto, fieri possit, ut eligatur alia persona digna ex alio conventu vel religione, cum cit. clem. absolute decernatur cum decreto irritante, ut regularibus non proficiatur nisi regularis ejusdem Ordinis. Sigism. à Bon. de elect. dub. 87. num. 4. Suar. & Pass. loc. cit. Porro intelligenda hæc sunt, dum dicta praelectura regulares conferuntur in titulum; secus enim est, dum conferuntur in commendam, via enim commendæ beneficia secularia regularibus, & regularia secularibus, etiam si suos conventus habeant, & in eis vigeat regularis observantia, à Papaduntaxat obvenire possunt. Fagn. in c. cum ad nostram. de elect. n. 2. & seq. quod ipsum non improbat, aut prohibet Trident. quin potius tacite admittit, dum prohibendo secularibus conferri beneficia regularia adiecit hæc verba: in titulum. & quamvis sess. 25. c. 21. caverit, ut monasteriis ha-

bitibus suos conventus, qua tunc commendata reperiebantur, proficerentur regulares ejusdem Ordinis, uti & iis, qua impofterum vacabunt; ea tamen non dici præceptivè, ut tenuit Rota, sed solum cõsultivè & optativè, declaravit S. Congregatio, ut refert Fagn. num. 10. juxta quem nihilominus verè præceptivè statuit, ut qui ea Monasteria, qua sunt velut capita Ordinum (quale v. g. est Cistercium respectu Ordinis Cisterciensis) in præfenti in commendam obtinent intra sex menses religionem istorum Ordinum solemniter profiteantur, vel eis cedant, aut aliàs commendæ ista ipso jure vacare censeantur, nisi sit eis de regulari successore provisum. Vide etiam apud Eundem num. 14. quid in genere de monasteriis in commendam dandis statuerit Concil. Lateran. sub Leone X. sess. 19.

Quaestio 324. Quantum tempus à professione requiratur, ut quis eligi possit in Pralatum religionis?

Respondeo: à Trident. loc. cit. c. 7. in monialibus requiri ad minimum quinque annos à professione, ut eligi possint in Abbatissas & Priorissas; pro viris verò neque à Trident. neque à reliquo jure communi certum tempus statutum est; quare non prohibentur (nisi alias obtent specialia statuta Ordinis) statim à professione eligi in præfules regulares, modò sufficienter in observantiis Ordinis instructi, & alias qualitates requisitas habeant. Abb. in c. cum in cunctis. de elect. num. 6. Pass. num. 348. Neque nunc casus ille, qui aliàs excipitur c. officii de elect. nimirum dum quis sit religiosus, & mox proficetur, & sic eligitur in pralatum, locum habet, cum ex præscripto Trident. nemo admittatur ad professionem, nisi post expletum annum probationis. Quòd si tamen talis tam repente à professione electus non foret sufficienter instructus in observantiis sui Ordinis; uti & si justè præsumeretur in tali ambitio, electio ejus, etiam non esset ipso jure irrita. Suar. tom. 4. de relig. tr. 8. l. 2. c. 3. n. 7.) foret tamen ad minimum irritanda vi c. officii. Abb. ibid. aliisque. Pass. num. 248.

